

Aan Minister Bruins en de ambtenaren van OC&W

Betreft: Internetconsultatie WSOB en Zorgplicht

Geachte minister Bruins,

De afgelopen jaren heeft het ministerie van OCW veel geïnvesteerd in het versterken van het bibliotheekstelsel in Nederland. Wij bedanken iedereen die hieraan heeft bijgedragen. Als Bibliotheek Rivierenland zijn we heel blij met de extra middelen, want dat was in ons werkgebied ook hard nodig. Wij voeren het bibliotheekwerk uit in negen gemeenten, die bestaan uit 87 kernen, 14 wijken en nog een aantal kleine buurtschappen. Het betreft hier relatief kleine gemeenten met tussen de 20.000 en 52.000 inwoners. In totaliteit werken we voor 275.000 inwoners.

Dat doen wij met 21 bibliotheeklocaties, maar vooral met onze medewerkers die onze diverse diensten leveren, daar waar onze doelgroepen zich bevinden. Dit zijn scholen, gezinnen thuis, wijkcentra, dorpshuizen, consultatiebureaus. Wij voeren ons werk voor een groot deel buiten onze bibliotheken uit in de kernen en wijken, daar waar onze doelgroepen zich bevinden. Dit doen we met zeer beperkte middelen, gezien de aantallen inwoners van onze gemeenten en hierdoor een laag bedrag per inwoner dat ter beschikking is voor bibliotheekwerk. De (infra)structuur van het werkgebied en het aantal kernen en wijken zijn hierbij nog de grootste uitdaging. Momenteel werken we noodgedwongen met wachtlijsten voor de cursussen digitale vaardigheden die we bieden en zijn de vragen in onze IDO's verviervoudigd ten opzichte van vorig jaar.

Wij hebben vanuit ons perspectief dan ook een aantal opmerkingen:

Financiering

Er wordt een groot bedrag ter beschikking gesteld voor bibliotheekwerk, maar u kunt gemeenten niet verplichten om deze investering ook daadwerkelijk ten goede te laten komen aan bibliotheekwerk. Een algemene overheveling naar het gemeentefonds per 2027 biedt namelijk geen enkele zekerheid. Wij krijgen signalen dat gemeenten het voor bibliotheekwerk bestemde bedrag niet toekennen aan bibliotheekwerk, als hun begroting onder druk komt te staan. We moeten nu ook lokaal weer enorm veel moeite doen om de decentralisatie uitkeringen veilig te stellen voor de maatschappelijke opgaven en de uitbreiding van onze dienstverlening die we met de SPUK-uitkering bibliotheekwerk uitvoeren. Ook een indexering van de middelen is vereist om structureel ons werk naar behoren te kunnen uitvoeren.

Provinciale ondersteuning

Ook wat betreft de provinciale ondersteuning zijn wij blij dat in het wetsvoorstel de taken van de Provinciale Ondersteuningsinstellingen (POI) worden geëxpliciteerd. De provinciale opdracht en innovatieve taken van de POI's blijven volgens ons nu te beperkt tot advisering en bieden te weinig concrete ondersteuning voor het netwerk en dan vooral de met name kleine en lager gefinancierde bibliotheken in onze regio.

Maatwerk in normering

Wij willen graag pleiten voor maatwerk in de wet. Er moeten zeker eisen worden gesteld aan de kwaliteit van het bibliotheekwerk, maar die kunnen ook op een andere manier geformuleerd worden dan in een platte eis over huisvesting. Dat gecombineerd met een lage norm van één vestiging per gemeente met een beperkt aantal uren open, leidt tot verschraving voor de inwoners. Dat terwijl de kansenongelijkheid in ons werkgebied alleen maar toeneemt. Dat maatwerk zou bijvoorbeeld kunnen door voorwaarden te stellen aan de kwalitatieve uitvoering van de wettelijke functies die een bibliotheek heeft en aan de professionaliteit daarvan. Leg meer nadruk op de lokale situatie, op de omvang van de gemeente en op aanwezigheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen. Met het aantal kernen en wijken moeten wij in onze huidige vorm kunnen blijven werken om de inwoners in de meest kwetsbare situaties te bereiken en te ondersteunen. Niet vanuit locaties, maar in de kernen en wijken waar onze doelgroepen samen komen.

Wij juichen de versterking van het bibliotheeknetwerk vanuit de landelijke overheid toe. Ook zijn we positief over de aandacht die de Tweede Kamer heeft voor het Informatiepunt Digitale Overheid en De Bibliotheek op School. Deze programma's zijn essentieel om kansengelijkheid te bevorderen en de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. We willen ons daarom ook hard maken voor structurele verankering van deze programma's. Voor het goed functioneren van het bibliotheeknetwerk is gezamenlijke inzet van rijk, provincies en gemeentes noodzakelijk. Het is van belang dat het rijk heldere en adequate kaders stelt, zodat in elke gemeente een passende bibliotheekvoorziening gerealiseerd wordt voor de inwoners die dit zo hard nodig hebben.

Met vriendelijke groet,

Lidy Vos

Directeur /bestuurder
Bibliotheek Rivierenland

